

הווידאן

האבסת הווידאן ברציפות כמספוא ירוק כרוֹ כה בקשיים משום שמחזורי הקצירה נעים בגבולות 38-45 יום בעונות שונות ומשום כך מסתבך המשק בבעיות שונות, זמני זריעה והשקייה. בעיה נוספת המקשה על ניצול הווידאן כמספוא ירוק היא — פחיתת יכולת עונתית מקציר ראשון ואילך — עד לאחרון.

במשקים מושביים מסויימים פתרו את הבעיה על ידי זריעת ווידאן בשטח גדול יחסית בשני מועדי זריעה וניצול עודפים בעונת השפע לתחר מיץ או שחת, והספקת מנת הירק בעונת השפל. בדרך זו הלכו מספר משקים מושביים והגיעו לסִ דירות בהזנה. במשק הקיבוצי מבכרים לנצל את הווידאן בצורת שחת או תחמיץ; בחלק מן המשקים מסתפקים בזריעת סתיו בלבד (יולי-אוגוסט), כשמתמעטת השקיית גידולים אחרים. מובן מאליו שבעונה זו היבולים קטנים יותר מחמת ההכרח להסתפק בשני קצירים (במקום 4-5). אך גם במקרים אלה אפשר לאסוף כ־1200 ק"ג שחת מדונם, או 700 — 800 ק"ג שחת ועוד 2 — 2½ טון כמספוא ירוק.

גידול נוסף, קרוב־משפחה, הינו הסורגום לתחמיץ שזריעתו התפשטה בעמק זבולון ובגליל המערבי. צמח זה מניב יבולים גבוהים ביותר, מסתפק בהשקיות־עזר קלות ואף גדל בבעל. מה־משקים המגדלים אותו — התגובות חיוביות ויש נטיה להגדלת השטחים.

נפתלי אופיר

המחלקה למספוא שה"מ, משרד החקלאות

מוצאו של הצמח מהכלאה בין עשב סודאני כהורה זכרי לבין סורגום למספוא כהורה נקבי. הכלאות כאלו נעשו גם בארצות אחרות והצמחים מוכרים כגידולי מספוא רצויים. הווידאן הינו מכלוא מקומי שטופח ע"י מאיר טיבור מחברת "הזרע".

כוונת המטפחים היתה להנחיל לצמח החדש כושר הנבה גבוה של הסורגום ורב־קצירות של העשב הסודאני תוך תקווה להקניית עמידות רבה יותר בפני מחלות עלים. המכלוא שטופח אצלנו עונה על שתי הדרישות הראשונות, אך אינו פור תר את בעיית מחלות העלים. פוטנציאל היבולים של הווידאן הוא גדול מאוד — ונע בין 12 ל־18 טונות לדונם ב־4-5 קצירים. בגלל קירבתו למש־פחת הסורגומים הינו בעל־מערכת שורשים מע־מיקה והוא מסוגל לנצל מים משכבות קרקע עמו־קות; אפשר לגדלו גם בבעל.

כשהתחלנו לגדל את הווידאן לפני כ־5 שנים סברנו שהוא יחליף במידה מסויימת את עשב הרוּדס וראינוהו כספק מספוא ירוק מדי יום ביו־מו במשך תקופה ארוכה. כיום אנו יכולים להגיד שיעודו זה הוא אמנם בגדר האפשרות אך אינו קל בביצוע ואינו אידיאלי ביותר. כיום אנו רואים את הווידאן כמקור נכבד למספוא גס המתאים לתחמיץ ושחת. תחמיצי ווידאן הותקנו במשקים רבים ונאכלו היטב. יכולי השחת מווידאן היו גבוהים ביותר ולהפתעתנו נאכלה שחת זו בתי־אבון ע"י הבקר למרות שהינה גסה למראה. מס־תבר שמתיקות הגבעול תרמה לא מעט לטעימות שחת זו.

ציבור הבוקרים

משתתף באבלו של

מ נ ח ס צ נ ט ר

במות עליו חברתו

ההתאחדות